

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 104

Číslo: 47

24. listopadu 2024

Cena: 12 Kč

Moje ovečky se mnou vydržely biskupskou službu i cestování po světě

říká emeritní biskupka sestra Jana Šilerová

Na nedávné generální synodě duchovních byla při příležitosti 50. výročí svého kněžského svěcení oceněna „za dlouhodobou a osvědčenou činnost pro církev“.

Padesát let farářování, to je opravdu kus životní cesty, kterou sestra Jana urazila se svými ovečkami, ať už to bylo ve Vratimově, v Kunčicích pod Ondřejníkem, Frenštátě, Bohumíně nebo Rychvaldě, kde je dodnes. Navíc 14 let v biskupském úřadě.

Jaké byly začátky Vaší služby? A jaké ty následující roky?

Proměnila se hodně role kněze za posledních padesát let?

Myslím, že kněz „dělá“ už dva tisíce let pořád totéž: zvěstuje evangelium Kristovo i evangelium o Kristu Pánu svým ovečkám, snaží se jím opečovávat svět a snaží se sám za sebe při všech svých slabostech být věrohodným. Za totality měli aktivní faráři za zády StB, výslechy a riziko ztráty státního souhlasu. Mou dceru mi tajně před 40 lety křtil básník a kněz bez státního souhlasu Rošťa Valušek. S pozdějším biskupem Fr. Lobkowiczem jsme měli u StB nejtlustší svazky. Tahle zkušenost mě do budoucnosti naučila být ostražitou vůči „majitelům jediné proklamované a správné pravdy o světě“. Před 11 lety mi při Broumovských diskusích řekl pan kardinál Vlk, že čekal letnice – oživení křesťanství. Nestalo se tak. Naopak bylo dobré být připraven na soužití s jinými duchovními proudy, které sem přicházejí. Jestlipak víte, že na Ostravsku byla velmi silná enkláva východních náboženství a jogínů, a zároveň jehovistů? Ti první byli za starého režimu strpěni líp než my křesťané. A ti druzí sem byli posíláni do dolů. Inu, byl to tu vždycky kraj rázovitý.

Prošla jsem mnoha obcemi na Ostravsku i na Slezsku. A díky za všechny lidi tam! Dodnes jsme v kontaktu. Spolu jsme (snad) zráli i zestárlí (to určitě). Mnohé jsem doprovodila k Pánu života a pochovala. Za ta léta se vinice, kterou jsme obhospodařovali Božím slovem, umenšila ve všech církvích. Statistiky jsou neúprosné. Prostě ubylo lidu křesťanského. Ale přesto všichni stále – věřící i nevěřící – žijeme

z kořenů a z dědictví našich předků. Jsme křesťanskou zemí v křesťanské Evropě. Je jen na nás, co s tím při své ekumenické pohostinnosti uděláme. Jsem sama zvědavá!

Ve svém věku se věnuji „všedním službám“ (jak praví apoštol Pavel). Na malém městě mezi Ostravou, Karvinou a Bohumínem už žiju a sloužím 40 let. Moje ovečky se mnou vydržely biskupskou službu (1999-2013) i cestování po světě – nejen tom mediálním. Děkuju všem, kteří mě padesát let mého kněžského života doprovázeli.

Kdybyste ve své „duchovní kariéře“ (omlouvám se za ten výraz) něco mohla udělat jinak – zpětně viděno s odstupem let – co by to bylo?

Snad jen opravdové pokání, že ne vždycky jsem všechno zvládala, jak se před Bohem patří. Jinak nic. I to nedobré, je-li zpracováno, je nenahraditelnou zkušeností do budoucna. Proto s nadsázkou říkávám: Vím já, kdyby mě to či ono nepotkalo, jestli bych byla biskupkou, setkala se s Václavem Havlem, dostala pusu od dalajlámy... vím já? Všechno mělo svůj smysl. Proto přeju každému, ať to, co přijde (a ono jistě přijde kdekdo), unese s Boží pomocí.

Vaše aktivity v Rychvaldě jsou nepřehlédnutelné, mám pocit, že tak nějak naprosto přirozeně propojujete službu v církvi s životem lidí ve městě, s kulturou... koneckonců i nedávná oslava 100 let položení základního kamene sboru v Rychvaldě byla spojena s dětským programem, muzikou, zahradní slavností. V článku v minulém magazínovém čísle ji popisujete jako „lidovou veselici“. Myslím si, že přesně tak by to mělo být.

Mimochodem, jak vypadá takový Váš běžný den, třeba včerejšek?

Ráno ledva rozlepím oči, pohledím na korpus Krista Pána – bez rukou a bez nohou, sebraný kdesi ze smetiště. Pak nakrmím kočku, psa a slepice. Cestou pro noviny si na rynku popřejeme se všemi dobrý den a zdraví. V samo-obsluze u salámu jsem dala prodavače pro maminku magnetku s naším kostelem (100. výročí), probrali jsme zuby a zubaře, nad rohlíky – kdy se kdo staví na faře.

Cestou domů jsem potkala děti ze základky s paní učitelkou, kterou jsem křtila, a děti mě zdravily a volaly – Ahoj, teto! Ano, všechny je znám.

V cukrárně, která je vedle fary, na mne přes okno zaklepaly sousedky, ať se stavím na kafe. U opožděné snídaně jsem si přečetla noviny. Vyřídila jsem telefony ohledně oprav střechy a ozvučení kostela. Pak u branky zazvonila cestou ze školy dívka, že panenka, kterou jsem jí dala, se jmenuje Barunka a že dostala tři jedničky.

Opolední přípravy snoubenců ke svatbě (trvají tři měsíce) jsme přeložili na jindy a pak přišel k soukromému biblicko-teologickému rozhovoru katolický konvertita. Takové individuální biblické hodiny mám čím dál častěji. Způsob duchovní práce se proměňuje.

Náš kostel i farní zahrada jsou otevřené pro veřejnost – ke koncertům, na zahradě slaví učitelé ZUŠ konec roku, dvakrát do roka si připomínáme slunovrat. Na zahradě mám v létě i úřední hodiny.

Každý rok tu máme festival pěveckých sborů a capella. Mívají tu koncerty děti ze ZUŠ. Chci tím vším říct, že žiju jako kněz uprostřed svého lidu. Za 40 let života v Rychvaldě jsem „farář inventář“.

Dostala jsem pytel obrovských vlašských ořechů, do nichž každý rok zalepuji čtení pro potěchu duše a rozdávám je po dědině.

Sestra Jana Šilerová na letošním říjnovém 1. zasedání IX. sněmu ČČSH

Ted' mě čeká „slovo k 17. listopadu“ pro studenty ostravských fakult, pak totéž už po třicáté na ostravské radnici a pak setkání s ovečkami z Vratimova, kde jsem kdysi dávno pár let sloužila a bydlela. Na všechno se už moc těším. Mám dvě farnosti: k Rychvaldu i Heřmanice (kousek od kriminálu, kde seděl Václav Havel). Věk limituje a síly někdy chybí. Vždycky si vzpomenu na slova sestry farářky Boženy Metyšové: „Když už tělo nemůže, Duch Boží dá!“ – Díky, Boženko, je to tak.

Ať se Vám daří, milá sestro Jano, ať se těšíte z úsměvů přátel i těch Božích. Děkujeme za upřímné a tolik inspirující odpovědi.

Klára Matoušová

Adventní bohoslužba v Brně - Židenicích

Zveme na bohoslužbu 1. adventní neděle v chrámu Spasitele v Brně - Židenicích na Karáskově náměstí 10.

V neděli 1. prosince od 10 hodin.

Liturgii slouží Anna Štěpánková, káže emeritní biskup Petr Šandera. Zpěv: Ars Brunensis, dirigent Jiří Lang.

Na varhany hrají Lukáš Rýdlo - liturgie, Eduard Kostelník - sbor. Bohoslužba bude vysílána v přímém přenosu na ČT 2.

Anketa

V souvislosti s Dnem Bible, který připadá na poslední den církevního roku, jsme se zeptali našich duchovních: 1. Které evangelium Vás nejvíce oslovilo? 2. Co považujete za základní poselství Nového zákona pro současnou společnost? 3. Z jakého překladu Nového zákona nejčastěji při bohoslužbách čerpáte?

Renata Wesleyová,

farářka NO Praha – Ďáblice

1. Všechna tři synoptická evangelia jsou si podobná s menšími odchylkami, asi nejvíc mě oslovuje Lukášovo epické vyprávění, které má pokračování ve Skutcích apoštolských. To znamená, že autor chtěl

zvěst o Ježíši zasadit do delšího časového úseku a ukázat, jaké události se staly po Kristově vzkříšení, že dále utvářely lidské životy, a i proto měla Ježíšova zvěst smysl. Začala se utvářet církev, ukazovala se obětavost lidí, ale zároveň byla církev pronásledovaná státní mocí a první

člověk – mučedník pro pravdu evangelia, veřejně zemřel.

Dočteme se o prvních pokřtěných a ta-

ky o tom, jak statečný Pavel se svými spolupracovníky cestoval neúnavně po celém tehdy známém světě a snažil se, aby se o evangelium dozvědělo co nejvíc lidí. To si dnes těžko dovedeme představit. Evangelia jsou podstata, ale to, co následuje, je také důležité, a to nám autor Lukášova evangelia ukazuje nejlépe. 2. Že život a člověk nemá pouze hmotný fyzický, případně konzumní rozměr, ale ve stejné míře žijeme každý z nás i duchovní život, i když si každý pod tímto slovem může představit odlišné věci. Evangelia mají i silný etický obsah, který si lidé v dřívějších dobách mohli každý týden připomenout v kostele. V současnosti nevidím mnoho možností, kde si etická témata lidé mohou promýšlet a aplikovat ve svém životě. Evangelia v sobě nesou i poselství naděje, po které každý člověk touží. 3. Používám převážně ekumenický překlad vydaný roku 1991. Pro

snazší srozumitelnost, když jsou posluchači děti nebo mladí lidé, předčítám i z Bible, překlad pro 21. století od Alexandra Fleka.

Marie Babická, farářka NO Praha – Hloubětín

1. Janovo.

2. Miluj bližního svého jako sebe samého.

3. Ekumenický překlad.

Hana Tonzarová,

přednostka Odboru ekumeny a vnějších vztahů ÚÚR ČČSH

1. Všechna! Je krásné, jak je radostná zvěst předávána v každém z evangelií se specifickým důrazem. Můj učitel Nového zákona prof. Zdeněk Sázava mě naučil milovat Lukáše – jeho pojetí „inaugurované

Dokončení na str. 2

Anketa

Dokončení ze str. 1
eschatologie“ – Božího království, které je „závdavkem“ již zde na zemi a děje se vzájemnou službou mezi námi a zdůrazněním radosti evangelia, které je pro všechny, se projevovale nejen v jeho knihách, ale i v jeho životě, z něhož sršel optimismus i v dobách nelehkých.

Při doktorském studiu jsem díky prof. Františku Kovářovi, jehož mi bylo dáno poznat již jen zprostředkovat z četných publikací a článků a vyprávění mého dědečka faráře Františka Božovského, objevila nejprve Marka – v jeho historicko-religionistickém výkladu a pak během 2. světové války Kovářem vykládaného Jana v jeho hluboké teologii. Ta se Kovářovi podařila přetlumočit s teologií dalších evangelistů, přístupně pro duchovní i laiky, v závěrečném díle: *Malá Bible*.

Evangelium podle Matouše, které má vedle Jana nejsilnější vazbu na židovské kořeny naší víry, jsem objevila díky tomu, že jsem začala učit na Husitské teologické fakultě UK a vedla studenty k synoptickému pohledu na první tři evangelia. A díky duchovenské, pastorační a učitelské

praxi se mi otevírají evangelia ve svých zvláštlostech stále více a současně i v kontextu s celou Biblí, jako živé svědectví našich předků.

2. Ježíšovu výzvu z Kázání na hoře: „Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno.“ Neboť máme tendenci se zaopatřovat vším „ostatním“, co „nutně“ potřebujeme – na úkor mnohých i naší planety – a na hledání Božího království už nezbyvá čas. Ať se to týká konzumerismu, který předpokládá nutnost stálého růstu, abychom mohli stále více mít, namísto být a žít, či sociálních sítí a umělé inteligence (AI). Jistě si tím, že používáme AI, můžeme ušetřit mnoho času. Otázkou je, co s tímto časem uděláme. Je skvělé se spojit s mnohými i napříč celým světem, ale otázkou je, zda se sociální sítě nestanou naším „bohem“, jemuž podřídíme veškerý svůj čas a energii. A zda honba za penězi nás nezotročí natolik, že nám nezbyde již čas na naše blízké.

Ježíšovo dvojpríkázání lásky – milování Boha a milování bližního jako sebe sama – nás může před námi samými chránit, vždyť milování je vztah, v němž se pro toho druhého člověk – tak jako Ježíš – i z lásky obětuje. A „kdo miluje, zná Boha, neboť Bůh je láska.“ Kdybychom se dokázali milovat tak, jak nás miluje náš Pán, byl by na světě ráj. Žádné

konflikty a války, naopak uzdravení a vysvobození.

3. Z Českého ekumenického překladu, neb je to dílo požehnané, když se po dvaceti letech usilovné práce mnohých biblistů, religionistů, lingvistů z různých církví v ČR, v r. 1979 narodilo. Vzpomínám, jak nám profesor Kubáč (starozákoník a hebraista) a doc. Hruška (religionista) na fakultě říkali, jak se museli někdy dohadovat o každé slovo. Je to kompromis mezi doslovným překladem (kterému více odpovídá překlad Bible kralické) a moderním jazykem (který preferují mladší překlady), proto výbavou každého kazatele by měla být alespoň základní znalost hebrejštiny a řečtiny, aby mohl nahlédnout do znění v originálním jazyce, a samozřejmě znalost dobového, literárního a myšlenkového kontextu, který se pokusila starozákonní skupina překladatelů vtělit alespoň do Výkladů ke Starému zákonu – ke každé knize Starého zákona. K Novému zákonu vydala (v r. 1991) Česká biblická společnost alespoň Nový zákon s výkladovými poznámkami.

Naštěstí v současnosti máme již v češtině podrobnější výklady i k většině novozákonních knih.

Čtení výkladu biblického textu je jako poznávat barvy celého spektra, namísto jen černou a bílou. Samy barvy nic nejsou, dokud se nespojí v duhu či s nimi nenamaluje malíř obraz, který v nás působí, tak jako skrze zvěstované biblické slovo působí v nás náš Pán, který jako Slovo přišel a přichází do našeho světa.

Tomáš Chytil, olomoucký biskup
1. Přiznám se, že zrovna teď (*psáno v době povodní*) mě silně oslovuje praotec Noe a biblická potopa. Vyhlížíme duhu. Známe predikce, děláme opatření a stejně stačí, když

vypnou na pár hodin či dní elektřinu a co se všemi civilizačními výdobytky? Faktem ovšem je, že jsem zrovna před nedávnem přemýšlel, které evangelium je mi nejbližší, a nedokázal jsem si odpovědět. Ani nevím, jestli je to dobře, nebo špatně. Těší mě, že v nich vůbec mohu listovat a číst. Kdysi jsem si koupil kazetu, na které evangelium podle Matouše namluvil Jiří Lábus. Poslouchal jsem pečlivě, ale přišlo mi, že čte moc rychle. Asi aby stihl stopáž, nevím. I tak mě to obohatilo. Později jsem si na CD pořídil celý Nový zákon.

Dnes už tolik času nevěnuji audiu, raději čtu a rozjímám dle vlastního tempa a vnitřního rozpoložení.

2. Poselství lásky, milosrdenství, pokoje? Častokrát slyším i o odpuštění. O pokoře. Nic nového a lepšího asi nevymyslím, snad jen připomenu, že dnešní společnost také vnímá, jak se jako křesťané chováme, jak hluboce těmito hodnotami žijeme. To může být problém. Četba svatých knih je jedna věc, životní příklad věc druhá. Když někdy vidím naše narušené vztahy... Netrpělivost, sobectví, umíněnost. Uchvacuje mě životní moudrost i prostých

lidí, u nichž si těžko představím, že by si četli všechny učené výklady – a přesto na nich vidím Krista.

3. Jde o Český ekumenický překlad. Za ta léta mi přirostl k srdci a je mi nejbližší. Navíc je v ČČSH doporučeným standardem.

Petr Šandera, emeritní biskup

1. Nejvíc asi Marek a pak Lukáš. Marek svou stručností a zkratkovitostí i takovým tím „neobratným jazykem“. Pak celkovou stavbou. A vlastně i závěrem zejména podle nejstarších rukopisů. Lukáš pak svým důrazem na Otcovo milosrdenství (zejména 15. kapitolou s podobenstvím o milosrdném Otci) a milosrdenství vůbec. Ale taky třeba příběhem o uřednících jdoucích do Emauz.

2. Těžko se mi bohatství Nového zákona redukuje do jednoho poselství, tak bych toho asi uvedl víc.

Bůh je dobrý, milující. Má dobré záměry s jedinci i s celým tvorstvem. Je Bohem pro všechny. Je budoucností celého stvoření. Žít pro druhé,

vycházet ze své sebestřednosti, nebát se něco dát a ztratit, je cesta k trvalému štěstí.

3) Používám Český ekumenický překlad. Je to překlad, na kterém jsem takřikajíc „vyrostl“. Jsem na něj zvyklý. Biblické citace si vybavuji právě v něm. Ale pro přípravu kázání se snažím používat i řecký originál a další dostupné překlady.

Za odpovědi děkuje **Ondřej Syrový**

Z kazatelského plánu

Poslední neděle po svatém Duchu

Bože, předej své soudy králi a svou spravedlnost královskému synu, aby obhajoval tvůj lid spravedlivě a tvé ponížené podle práva. (Žalm 72,1-2)

První čtení: Daniel 7,9-10.13-14

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VII):

2. Abychom za naše vykoupění vděční byli a ke spáse bližních pracovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom znamení času rozeznávali a duchovně bdělými zůstávali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, svého Syna jsi pomazal na velekněze a krále. Jeho spásným dílem obnov celé stvoření a sjednot' všechny národy pod jeho milostivou vládou! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 1,4b-8

Evangelium: Jan 18,33-37

Verše k obětování: Žalm 21,2,4

Verš k požehnání: Marek 11,10

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, ze své milosti jsi nás učinil královským kněžstvem svého Syna, abychom hlásali tvé mocné skutky. Vyšli nás svědčit o jeho vítězství nad smrtí a jeho věčném království, aby všichni lidé spatřili podivuhodné světlo Kristovo! Jemu buď sláva navěky. Amen.

Vhodné písně: 31, 37, 59, 64, 68, 75, 82, 83, 88, 269, 303

Nad Písmem

Bilancování i slavení nejlépe s Biblí v ruce Jan 18

Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?“ Pilát odpověděl: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“ Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“ Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Jan 18,33-37

Budeme-li bilancovat, pak jediné se Synem člověka, kterému byla svěřena vládařská moc, sláva a království (Da 7,9-10.13-14). „Tak to vyval, človče, co si sám o sobě myslíš, jak jsi uplynulý rok prožil, co se nepovedlo, co se povedlo. Tak řekni, Církvi československá husitská – „nevěsto moje milá“, jak jsi byla nebo nebyla blízká lidem a Mně.“ Kristovo království nebude nikdy zničeno, to je jednou daná věc. K němu toužíme patřit jako lidé, jako církev. Samozřejmě se mnohé povedlo a samozřejmě je i dost toho, čím se chlubit nemůžeme... naše samolibost, pokrytectví, pýcha. Určitě není nutné plakat! Znovu a znovu máme možnost zazpívat Hospodinu píseň novou a ON je tak neskutečně milosrdný, až se občas zdá, že toto milosrdenství mnozí z nás zneužívají.

Budeme-li slavit, pak jediné se Synem člověka, který přichází v oblacích a jehož může vidět každý, dokonce i ten, kdo ho svým jednáním a způsobem života probodl. Protože ON je Alfa i Omega našich životů (Zj 1,4b-8). Je zarážející, že i v dobách, kdy si člověk zalíbil agresí, násilí, války, smilstvo..., kdy člověk většinou komu-

nikuje přes PC, mobil, „ajfony“ či „ufony“, nás má Syn člověka rád. Pokud by bylo po mém, jejda, to by byl průvan! No jo, no. Podle lidského měřítka a lidských soudů bychom se dostali velmi záhy do záhuby. Ještě že HO máme. Kristus je ten, díky kterému se smíme a můžeme radovat a slavit. Radovat se a vyhřívat se v jeho nekonečné Lásce a slavit a chválit ho za jeho neskutečnou trpělivost a možnost nahlížet na časy budoucí s nadějí.

A nakonec vezměme Bibli do ruky (poslední neděle v roce je Dnem Bible). „Tam to všechno je,“ zpívá Werich ve své písni. Tam je i zapsáno svědectví z Janova evangelia, kde Ježíš říká: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pravda je, lidský vzato, velmi relativní pojem, proto tolik neštěstí v našich životech, v našem světě. Pravda Kristova je jen jedna. S tou, pokud se jí budeme držet, pokud ji budeme poslouchat, nám špatně nikdy nebude! Amen.

Anna Holínská

Bože, děkujeme ti za svobodu v myšlení a rozjímání o tobě.
Děkujeme ti za tvou milost, která nás nenechá nikdy opuštěné. Bilancujeme tobě tváří v tvář.
Snažíce se nepodlehnout svodům současného světa
se tě pokoušíme následovat, být s tebou, žít s tebou.
Děkujeme za možnost stále znovu a znovu slavit a děkovat.
Děkovat za tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista,
jenž je s námi přes veškeré naše poklesky a prohřešky. Na věky věků. Amen.

POLEMIKA: Pomník maršála Radeckého v Praze

Sotva utichl boj o mariánský sloup na Staroměstském náměstí, proti čemuž se postavila i naše Církev československá husitská, je zde další „stavba s otazníky“, a to Radeckého pomník. Má stanout na Malostranském náměstí proti Poslanecké sněmovně. Rada hlavního města Prahy projednala návrh a vydala usnesení, které zadává úkoly, jakoby již bylo o stavbě rozhodnuto, a to v rámci revitalizace Malostranského náměstí.

Jiří Rak: „Vzhůru, Češi, pod praporce, kníže Karel jest váš vůdce“

Jeden z předních současných historiků a velký zastánce Radeckého a renovace pomníku, Jiří Rak, vyslovil svůj názor v řadě publikací a v médiích. Titulek odráží jeho uznání tehdejšímu hrdinství Čechů v napoleonských válkách vedených knížetem Karlem Schwarzenbergem a pod ním sloužícím polním maršálem Václavem Radeckým. Citujme jej z veřejné polemiky k pomníku zaznamenané na stránkách Spolku Radeckého Praha:

„Navzdory svému protirevolučnímu nasazení byl Radecký postavou oblíbenou i v národně českém prostředí. Příkladem výmluvnějším nade všechny je Povídka vysloužilcova

PRO Jiří Rak, Martin Skočdopole

z básnického cyklu Svatopluka Čecha Ve stínu lípy. Básník vnímaný jako mluvčí českého vzdoru tu nechává starého veterána se slzami v očích vzpomínat na krásné časy, „když otec Radecký nás k slávě vedl“. Český voják se tu hlásí i ke svému podílu na tehdejší zastavení snah o italské sjednocení, když s hrdostí připomíná porážku Sardinců, která vedla k abdikaci krále Karla Alberta („jen jedenkrát jsme brnkli v strunu, již Karlo Alberto se kácel z trůnu“). Češi ve stejné době stáli pevně na půdě konstitučního Rakouského císařství.“

Jiří Rak k pomníku:

„Každý pomník mluví především o době svého vzniku, v našem případě o Čechách a Rakousku v 19. století. Historiografie už dávno odmítla představu „žaláře národů“, o Palackém a Havlíčkovi se už mluví jako o obráncích Rakouska za revoluce 1848, hraje se konečně symfonie, kterou Bedřich Smetana zkomponoval na oslavu svatby Františka Josefa I. a Alžběty Bavorské. Může se psát o Jungmannovi vyznamenanému Leopoldovým řádem i o finančním příspěvku císařské rodiny na stavbu Národního divadla. Nemluvě o Všeobecném občanském zákoníku a celé ústavní éře. Je prostě třeba se smířit s myšlenkou, že v rakouském 19. století došlo ke kulturnímu, ekonomickému a politickému rozmachu, který založil moderní českou existenci. To není adorace, ale konstatování, stačí pohled do dějin literatury, nebo

hospodářských. Češi se prostě (aspoň na čas) stali moderním evropským národem. Monarchie, která to umožnila, si bourání svých pomníků nezasluhuje.

Martin Skočdopole: „Radecký je po Žižkovi opravdu největším vojevůdcem“

Maršála Radeckého podporovali vojáci z celé tehdejší vlasti, monarchie, jako svého otce... Domnívám se, že doba je dnes již nazrála k jinému pohledu, v celoevropském kontextu. Radecký byl významnou vojenskou i politickou postavou českých dějin doby Palackého aj. Armáda ČR o něm běžně učí... Podle mě bychom neměli stát mimo český proud, který se snaží najít harmonii v rozporech... Zůstali bychom osamoceni a nebyli bychom sluhou objektivní pravdy... Jako sloužil Jan Žižka českému králi Václavovi IV. (a pokud by Zikmund byl hoden...), tak Radecký sloužil tehdejšímu králi, císařovi... Oba velcí vojevůdci byli Čechy a významně ovlivnili evropské dění své doby. (Martin Skočdopole je farářem CCŠH a řidičem pražského metra)

Hana Tonzarová: Otazníky nad vztyčením sochy Radeckého

„Situace je podobná té, kterou jsme zažili v souvislosti se stavbou mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Tehdy před deseti lety jsme vydali jasné stanovisko ke sloupu za naší církev, a to jsem chodila na jednání na magistrát hájit. Šlo o dlouhá noční jednání, často až do rána. V roce 2012 se nám společně s mnohými dalšími odpůrci podařilo, že zastupitelstvo mariánský sloup odmítlo.

Nakonec ale iniciátoři návrhu dělali všechno možné, aby rozhodnutí zvrátili, což se jim nakonec podařilo,“ vzpomíná v našem rozhovoru Hana Tonzarová, vedoucí ekumenického odboru Církve čs. husitské.

Jak to bylo možné?

„Šli na to různými cestami, obcházením stanovených dohod nebo nedodržením zákonných povinností, a to i z hlediska archeologického průzkumu a podobně, až se jim podařilo z kauzy vytvořit tzv. politikum. Domnívám se, že v případě Radeckého pomníku to dopadne podobně.“

???

„Opět i zde se v bodu dva usnesení argumentuje doplněním stavebního a archeologického průzkumu. Obávám se, že by mohlo jít i nyní o formální záležitost. Tak to bylo před několika lety na Staroměstském náměstí, neboť když by archeologové dělali průzkum v historické části Prahy, jistě by musel trvat mnohem déle.“

Připravuje církev protest proti Radeckého pomníku?

„Magistrát přijal usnesení nedávno. Budu proto teprve nyní podávat návrh na Ústřední radu a záleží, zda bude vyneseno podobné stanovisko, jako tomu bylo se sloupem. Pak by nás opět čekala jednání na magistrátu a měli bychom se snažit záměr na postavení pomníku zvrátit.“

To znamená, že předpokládáte, že CCŠH se postaví proti stavbě pomníku Radeckému?

„Ano, předpokládám, neboť je to obdobná věc jako s mariánským sloupem. Jde o stavění

symbolů, které byly spjaty s Rakousko-Uherskem a Habsburky, jejich absolutismem a propojením trůnu a oltáře. Je to přímo proti duchu demokracie a demokratického Československa. Připomeňme, že se vznikem republiky se poji stržení sloupu a Radeckého pomník byl nejprve zahalen a potom přemístěn do lapidária. Nehledě na to, že originál tam má zůstat a podle něj má vzniknout – opět kopie! A to existuje alternativa, mám to ze svých zdrojů, že na Malostranském náměstí by mohla být umístěna socha Přemysla Otakara II., což by historicky odpovídalo. Tato socha je již

vytvořena, jen ji tam postavit. De facto by měla být vyhlášena soutěž, neb se jedná o veřejný prostor.“

Máte připravené argumenty?

„Literárně-historický odbor pražské diecéze, který dříve vedl doktor Sakař (na něhož v současnosti navazuje s. doktorka Jana Koblíková a s. vikářka Růžena Adamová ad.), se zabývá historickým odkazem. Upozorňuje již dlouhodobě na skutečnost, že v Čechách a obzvláště v hlavním městě dochází k redefinici českých dějin. Baroko se nyní představuje jako pozitivní etapa českých dějin. Jsou zde snahy vyvrátit Jiráskovu tezi o ‘období temna’, ukázat, že se jednalo o ideologii, a že všechno nebylo tak černobílé. To jistě ne, ale adorovat symboly absolutistické vlády v demokracii a vracet do prostoru sochy, které po vzniku republiky byly odstraněny? To není nepodstatný argument.“

Vámi zmínění lidé v případě Radeckého přichází s protiargumentem, že jde o významného, podtrhuji, českého vojevůdce...

„To těžko. Dokonce tvrdí, že jde o pokračovatele Jana Žižky, a to je úplný výsměch historii. Radecký potlačil

lidové hnutí za sjednocení Itálie a osvobození od šlechticů – Habsburků. Z evropského kontextu je nehoráznost stavět v Praze tuto sochu, která ostatně stojí ve Vídni, kam spíše patří.“

Jaké je vaše slovo o Radeckém a jeho soše na závěr našeho rozhovoru?

„Vracet se v jednadvacátém století do století devatenáctého (kdy byl postaven pomník Radeckého) je z mého pohledu zcela neadekvátní. Pozor, nejde jen o sochy, jako třeba i novou sochu Marie Terezie pod Pražským hradem. Najednou jsou nám poslední dobou předkládány různé symboly habsburské absolutistické moci. Jako bychom zapomněli, že Masaryk zrušil šlechtické tituly, a jako bychom ani nechtěli mít na paměti práci prvního prezidenta pro republiku a demokracii. Právě mariánský sloup a Radeckého pomník jsou ale naopak symboly tvrdého absolutismu.

Přála bych si, aby politici, kteří nakonec budou o umístění kopie sochy Radeckého rozhodovat, vnímali to, že podobně jako v případě obnovy mariánského sloupu dojde, bude-li stavba povolena, k opětovnému rozdělení společnosti – a to nejen odborné. A bude to opět krok zpět od ideálu demokracie, kterou všichni tak ctíme. K obnově symbolů absolutistické moci nemůže snad žádný zastánce demokracie mlčet.“

Připravil Mirko Raduševič

Můžete si přečíst

Friedrich řečený Bedřich

Letošní Rok české hudby připomíná výjimečnou osobnost Bedřicha Smetany. Roky končící čtyřkou často vycházejí na výročí narození, úmrtí či vytvoření stěžejních děl českých skladatelů. Letošní rok připomíná dvousté výročí narození Bedřicha Smetany. Zde je přínosný dokuromán FRIEDRICH ŘEČENÝ BEDŘICH od Mileny Štráfeldové (nakladatelství Ikar, 2024). V úvodu autorka odpovídá na otázku, proč přidává k mnoha zpracováním života a díla Bedřicha Smetany další knihu. Jednak proto, že každá doba vnímala a přisvojovala si B. Smetanu po svém, dále proto, že vždy byla snaha uchránit nedotknutelnost této národní ikony i na úkor pravdy o jeho životním boji. Autorce se dobře podařilo zachytit události 19. století, v nichž žil a tvořil B. Smetana, a ukázat je jako dobu zajímavou a inspirativní. Dobu, která pomáhá i lépe porozumět současnosti. Poctivě zpracování života B. Smetany tu ani v nejmenším nepřipomíná poučky a suchá data. Je to velmi čtivě zpracovaný životopis (dokuromán), v němž zůstávají otazníky bez ambicí všechno vědět i o tom, co je v životě každého člověka jeho osobním tajemstvím. V tomto ohledu jsou obohacením tzv. „mezisoučty“, díky kterým čtenář porozumí obecným souvislostem událostí Rakouska-Uherska a české společnosti té doby.

Kniha často překvapí novým pohledem na známé otazníky ty, kdo chtějí znát fakta o Smetanově osobním životě, ženách, dětech, vztazích s významnými osobnostmi té doby, o jeho povaze a osobních touhách, co dokázal zvládnout a pod čím se hroutil. Jak jej poškodily jednostranné výklady jeho myšlení a vlastenectví. Kdy se vlastně B. Smetana začal učit česky, jaké bylo jeho působení v obrozenecké společnosti. Kniha Friedrich řečený Bedřich je čtivá a vtáhne čtenáře do událostí Smetanova života a nenechá ho být jen pozorovatelem. Napomůže pochopit, co znamená, že Smetana usiloval o vytvoření svébytné české hudby. Ač nedosáhl světového ohlasu jako Antonín Dvořák, Leoš Janáček či Bohuslav Martinů, jeho opery, symfonické básně Má vlast či kvartet Z mého života jsou a zůstanou v základech našeho hudebního vnímání.

Jak předesílá autorka v záhlaví své knihy: Velryba v rybníce. Tak po premiéře opery Dalibor ohodnotil Bedřicha Smetanu jeden z jeho protivníků. Vlastně to měla být pochvala, protože Smetana se v českém rybníce 19. století skutečně vyjímal jako mimořádný zjev. Jestliže se někomu Bedřich Smetana zdál příliš postavený na piedestal nedotknutelnosti, nebo jako podivín s úchylným způsobem života, je v knize představen jako živá osobnost, která má své stíny a běsy, ale zanechala odkaz, jemuž bychom se měli hlavně věnovat, a to jeho hudbě. Ona přežila staletí a určitě bude dál oslovovat, protože je v ní cosi, co nás spojuje a uchvacuje svou krásou.

Anna Lukešová

O čem dumal Mikuláš Dohnány

Mezi osobnostmi štúrovské generace, jež měly zásadní podíl na slovenském národním obrození a kodifikaci spisovné slovenštiny, nepatří Mikuláš Dohnány k nejznámějším asi i proto, že se jeho život uzavřel předčasně; nadaný básník, kritik a redaktor zemřel v červnu 1852 jako sedmadvacetiletý. Až o století později, v roce 1968, vyšel výbor z jeho poezie a dalšího díla pod názvem Dumy. Něco v něm ukazuje vliv Sládkovičovy Maríny (Návšteva, Sestrou ti zostanem), silné jsou však zejména básně s přírodními motivy (Duma nad Váhom, Pohľad na Považie, Spevec, Váh). Ze souboru dum patřících k vrcholům tvorby básníka, jehož dvousté výročí narození (28. 11. 1824) si připomínáme, vyjímáme dumu č. 16, jež se dotýká biblických pramenů lásky: *Láska v samého sviati Boha lone: / života bitia všetkého súc žriedlo, / ona vládnuť na nebeskom tróne, / kým slovo večné na zem ju uviedlo / a tu jej svetlo chvíľami obledo; / lež večne trvá jej živá studnica, / ktorej je srdce opravdivé siedlo, / ne iba kostol a kazateľnica; / preto ona žiari z oka, tváre, líca.* Marcel Sladkowski

Zprávy

Blahopřání

Dne 24. listopadu si připomíná sestra farářka Jaroslava Švábová 85. narozeniny. Společenství věřících NO Rokycany pro ni vyprošuje do dalších let hojnost Boží milosti pro každý sváteční i všední den. A hodně zdraví. K. Červená

Adventní duchovní obnova

TŘI RŮZNÉ MEDITACE S TĚMATY Z PROROKA IZAJÁŠE:

BYTÍ TĚD A TADY, NADĚJE A RADOST

SOBOTA 7. PROSINCE 2024 OD 12.30 DO 18.00

DOPROVÁZÍ IVANA NOBLE
PROFESORKA ETF UK, HUSITSKÁ FARÁŘKA A ZAKLADATELKA CENTRA PÉČE O DUŠI. KROMĚ JINÉHO SE VĚNUJE DUCHOVNÍMU DOPROVÁZENÍ, VEDE DUCHOVNÍ CVIČENÍ A KURZY MEDITACE.

KLUB SUTERÉN POD CHRÁMEM SPASITELE NA KARÁSKOVÉ NÁMĚSTÍ V BRNĚ ŽIDENICÍCH

PŘIHLÁŠKY NA CESH.ZIDENICE@SEZNAM.CZ

BLIŽŠÍ INFO: husite-zidenice.webnode.cz

životem ztratili kontrolu. Sám spoluautor a herec Jan Horák dodává, že příběh je zvlášť vhodný pro starší zlomyslné děti. A to jsme, myslím, alepoň tak trochu my všichni. Takže neváhejte a nebojte se přijít se svými ratolestmi, ale i bez nich. Na setkání s vámi se těší

Štěpán Klásek

Putování za skrytou krásou

Náboženská obec naší církve v Liberci vás zve na pořad v rámci listopadových pátečních podvečerů ve farních prostorách na náměstí Českých bratří 35/2

PUTOVÁNÍ ZA SKRYTOU KRÁSOU.

29. 11. 2024 od 17 hodin.

O svých cestách a dřevěných kostelích Podkarpatské Ukrajiny bude vyprávět Jiří Plhák, písničkář a farář CČSH z Vysokého Mýta.

Hudební spolupráce: Blanka Koutná, klavír. Slovem provází Květa Nováková. Vstupné dobrovolné. Mediální partner: Kalendář Liberecka.

Advent a Vánoce ve sboru

Církve československé husitské v Chýnově

Zveme vás, milí přátelé, na koncerty pěveckého sboru Hlahol Tábor k adventnímu ztišení a rozjímání.

- 1. adventní neděle 1. prosince v 15.30 h do kostelíku v Poříně
- 3. adventní neděle 15. prosince od 16.30 h v kostele v Ratibořských Horách.

Také na 2. adventní neděle k bohoslužbě od 13.30 h v našem sboru na Vančurově ul. 516, Chýnov a poté k setkání na Gabrielově náměstí po 16. hodině, kdy vystoupíme s folklórním souborkem Chýnováček poprvé na veřejnosti s kolednickým programem :-)

Čtvrtá adventní neděle 22. 12. přivítá zimní slunovrat opět bohoslužbou u nás a koncertem od 13.30 hodin.

O Vánocích se sejdem k bohoslužbě Díkuvzdání za odcházejícím rokem 2024 na Štědrý den 24. 12. opět ve 13.30 hodin a na novoroční modlitební pouť Josafatským údolím 1. ledna 2025 vyjdeme v 10 hodin od naší fary ve Vančurově ulici. Další informace: kamcadova@seznam.cz

Kamila M. Lukasová

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíš před Pilátem

Ve větě chybí dvojice písmen – vyberte je z nápovědy, ale pozor – jsou v ní přeházené.

M..e ..á..vs..í ne.. z ..h..o s..ta

Nápověda:

ní, tv, kr, vě, to, oj, lo, ot

(Řešení z č. 46: Nemějte starost, co budete mluvit, Duch svatý vám poradí.)

Jana Krajčířiková

Adventní koncert pro Nazaret

Dne 6. prosince bude v rámci benefičního koncertu skupiny Lakomá Barka pro Nazaret v malovaném sále borovanského zámku představena knížka vzpomínek věnovaná prvním deseti letům Nazaretu. Zároveň bude možno si zakoupit dílo místních výtvarníků – výtěžek půjde rovněž ve prospěch střediska Nazaret. Koncert začíná v 18 hodin. Předprodej vstupenek v místním Info centru – vstupné 200 Kč.

Karel Filip

V nakladatelství Biblion vychází kniha Kazatel

Milí čtenáři, Platón kdysi napsal, že člověk je tvor hledající smysl. A platí to ještě? Není dnešní člověk spíš tvor, který hledá skulinu v diáři? Jak jsme na tom se smyslem života my?

V pátém svazku edice Dennodenně zve Martin C. Putna čtenáře a čtenářky, aby si tyto otázky položili v rozhovoru se starověkým blízkovýchodním mudrcem, který vešel do dějin pod jménem Kazatel. Putnův komentář je jistě vzdělaný, avšak nikoli učenecký: autor se tu neschovává za autoritu, ale zve je do svého výkladu, aby mu byly partnery v přemýšlení o otázkách, s nimiž se v životě potýká i on sám. I to je jedním z poselství přítomné knihy: že můžeme mít libovolné jmění, úspěchy, nad nimiž druzí blednou závidí, stejně jako oslnivé vědomosti, diplomy, vysoké postavení a nesmírnou moc..., a přece to všechno nemůže zakrýt naši bytostnou nahotu, onu základní nejistotu v tom, kam nás život směřuje a co nás na jeho konci čeká.

Z webových stránek nakladatelství Biblion vybrala redakce

BENEFIČNÍ KONCERT PRO DIVIZNU

29. 11. 2024 V 18 HODIN

Chvalský zámek Horní Počernice

Vystupují:

- Sbor Bruncvík pod vedením Diny Snejdarové
- Komorní soubor Aulos pod vedením MUDr. Evy Cadkové
- Host večera Valerie Zawadská

Přijďte podpořit aktivitu dětí se zdravotním postižením z Divizny. Vstupné dobrovolné.

divizna

Z ekumeny

SETKÁNÍ AFRICKÝCH A EVROPSKÝCH CÍRKVÍ

S BOLESTNÝMI VZPOMÍNKAMI NA KOLONIÁLNÍ OBDOBÍ

Koncem října (24. – 25. 10.) se v Berlíně pod patronací německého ministerstva zahraničí sešli představitelé afrických a evropských církví k jednání o důsledcích kolonizace a budoucnosti ekumenických vztahů.

Jednání představovalo takzvaný kulatý stůl různorodých států především Afriky a Evropy, ale i dvou zemí Severní Ameriky. Účastníci se vzpomínkami přenesli do minulé doby a připomenuli si, jak se jejich životy propojily bolestnými zážitky, vykořisťováním, rasismem v rámci koloniálních a imperiálních aktivit Evropy, na kterých se také podílela většina misionářů. Mimo bolestných vzpomínek zazněla směrem k misionářům také chvála, když účastníci uznali některé pozitivní a trvalé dopady misionářských iniciativ.

Afričané uznali roli, kterou sehrály misijní školy, nemocnice a rovněž Bible v probuzení Afriky proti hrůzám zotročení a kolonizace. Misionářská aktivita ve školách měla podíl na zvýšeném počtu Afričanů, kteří se zapojili do protikolonizačních osvobozovacích bojů. Misionáři v Africe fungovali jako most v rámci koloniální infrastruktury, kdy připravili cestu k šíření křesťanství v Africe, a v negativním případě otevírali cestu k další kolonizaci. Na jednání také zaznělo, že kolonizace narušila tradiční životní styl, když zaváděla metody a koncepty, které původní obyvatelé neznali. Koloniální ekonomické systémy donutily domorodé obyvatele hledat práci a pěstovat tržní plodiny, což narušilo tradiční ekonomiku a oslabilo zdejší tradiční systémy sociálního zabezpečení. Afričané byli nuceni se stát pouhými konzumenty znalostí, kultury, politických systémů a praktik. Ztratili své postavení rovnocenných tvůrců svých znalostí, kultury, ekonomických a politických systémů...

Zaznělo, že kolonizace zůstává stále aktivní a přetrvává v životech Afričanů i dnes. Projevuje se prostřednictvím pokračujícího vlivu koloniálních systémů v Africe i světově globálně. Tyto systémy ovlivňují a nacházejí své vyjádření v konfliktech, ekonomice a rozvoji. Účastníci jednání se snažili definovat pojem dekolonizace a mínili tím skutečnost, že jde o mnohem více než jen diverzifikaci. Podle diskutujících se musí narušit rámec nadvlády, privilegování a ovládání druhého. Dekolonizace nemůže znamenat jen přizpůsobení a začlenění do neměnného rámce asymetrických vztahů. Závěrem zazněl hlas, že dekolonizace ale neznamená odmítnutí západních systémů. Jde o soustředění dalších globálních systémů do zdravého ekosystému ekumenických vztahů, které zahrnují rozmanitost.

Všichni se společně modlili, aby do evropské církve zavanul nový proud silnějších ekumenických vztahů s církví v Africe založených na zásadách evangelia o sestersství a bratrství, vztazích rovnosti a spravedlnosti.

Mirko Raduševič

